

Władysław Żywicki

Zakres działania zebrań zespołu adwokackiego

Palestra 4/2(26), 3-13

1960

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WŁADYSŁAW ŻYWICKI

adwokat

Zakres działania zebrań zespołu adwokackiego

Wobec wielkiej liczebności zespołów adwokackich oraz faktu, że przeszło 90% adwokatów pracuje w ramach zespołów adwokackich, duże znaczenie praktyczne ma właściwe interpretowanie i stosowanie przepisów regulujących zakres działania zebrań zespołu adwokackiego. Opracowanie niniejsze ma na celu omówienie tego problemu i próbę rozwiązania wątpliwości nasuwających się przy stosowaniu odpowiednich przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31.III.1958 r. w sprawie zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 22, poz. 95).

Powołane niżej paragrafy oznaczają paragrafy tego właśnie rozporządzenia.

Rozporządzenie wymienia w § 9, § 17 ust. 1 i § 29 ust. 2 zakres działania zebrania zespołu, a w § 3 ust. 2, § 14 ust. 2—4, § 18—20, § 21 ust. 4, § 24, § 29 i § 33 wylicza kompetencje kierownika zespołu. Jednakże istnieją pewne kategorie spraw, które nie są wymienione w rozporządzeniu ani przy wyliczeniu kompetencji zebrania zespołu, ani przy zakresie działania kierownika zespołu (np. sprawy wnoszenia w imieniu zespołu odwołań od uchwał rady adwokackiej, powództw o należności przypadające zespołowi, środków odwoławczych w procesach sądowych, w których zespół jest stroną, itp.). Należy przyjąć, że wszystkie sprawy nie zaliczone wyraźnie do kompetencji zebrania zespołu należą do zakresu działania kierownika zespołu. Z faktu, że kierownik zespołu reprezentuje zespół, kieruje jego pracami oraz prowadzi sprawy gospodarcze i finansowe zespołu (§ 14), wynika, że w jego ręku skupia się ogół uprawnień nie zaliczonych wyraźnie przez rozporządzenie do zakresu działania zebrania zespołu (por. artykuł W. Żywickiego: Nowelizacja

przepisów o zespołach adwokackich, ogłoszony w „Palestrze” nr 12/1958, str. 10—11).

Jeśli chodzi o poszczególne zadania zebrania zespołu, to należy wyjaśnić, co następuje.

1. Wybór kierownika zespołu i jego zastępcy

Wybór kierownika zespołu jest obligatoryjny, a wybór zastępcy kierownika — fakultatywny (w miarę potrzeby). Z reguły wybierają zastępcę kierownika zespoły liczne, w których funkcje kierownicze są specjalnie trudne i pracochłonne.

Mimo braku wyraźnego przepisu należy przyjąć, że kierownikiem zespołu i zastępcą kierownika może być tylko adwokat-członek tego zespołu. Wynika to z całokształtu przepisów o prawach i obowiązkach kierownika zespołu.

W kwestii łączenia funkcji kierownika zespołu z funkcjami członka rady adwokackiej lub NRA — Wydział Wykonawczy NRA uchwałą z dnia 2.XI.1956 r. („Biul. NRA” nr 3, str. 95) postanowił:

„Z funkcją członka NRA oraz członka Prezydium Rady Adwokackiej nie można łączyć funkcji kierownika zespołu adwokackiego; funkcję członka Rady Adwokackiej z funkcją kierownika zespołu adwokackiego można łączyć tylko w przypadkach uznanych za celowe przez właściwą radę adwokacką.” W uzasadnieniu tej uchwały Wydział Wykonawczy stwierdza m. i., co następuje:

„Trzeba stwierdzić, że łączenie w jednej osobie szeregu odpowiedzialnych funkcji winno w ogóle występować jak najrzadziej. Szczególnie zasada taka godna jest stosowania w tych wszystkich przypadkach, gdy łączenie to odbywa się na różnych szczeblach tego samego pionu (...).

Nie wymaga żadnego uzasadnienia fakt, że kierownik zespołu będący równocześnie członkiem Rady skuteczniej dbać może o interesy zespołu na jej terenie aniżeli kierownik inny. Zakres kontroli i nadzoru ze strony Rady wobec swego członka-kierownika może być stosunkowo bardziej liberalny aniżeli wobec innego kierownika.”

Nie ma natomiast przeszkód do łączenia funkcji kierownika zespołu z funkcjami członka komisji rewizyjnej lub komisji dyscyplinarnej.

Kierownik zespołu może również objąć stanowisko członka Wyższej Komisji Dyscyplinarnej, członka Komisji Rewizyjnej NRA lub być delegatem na Zjazd Adwokatury.

Wybór kierownika i jego zastępcy wymaga zatwierdzenia przez radę adwokacką (§ 9 ust. 2). Przed powzięciem zatem przez radę adwokacką odpowiedniej uchwały wybrany przez zespół kierownik zespołu nie może objąć swych funkcji. Rozporządzenie nie podaje terminu, w ciągu którego rada adwokacka powinna powziąć uchwałę o zatwierdzeniu wyborów. Sądzić należy, że uchwała taka powinna być powzięta bezwzględnie na jednym z najbliższych posiedzeń rady adwokackiej.

Rozporządzenie nie wprowadziło dla członków zespołu obowiązku przyjmowania kandydatury na stanowisko kierownika zespołu i jego zastępcy. Dlatego przed dokonaniem wyborów zebranie zespołu powinno upewnić się, czy zgłaszani kandydaci zgadzają się na objęcie stanowiska.

Do wyboru kierownika zespołu i jego zastępcy potrzebna jest zwykła większość głosów obecnych (§ 10 ust. 2). Ze względu na potrzebę zapewnienia całkowitej niezależności wyboru głosowanie nad kandydaturami powinno być tajne.

Jak postąpić w razie nieosiągnięcia przez żadnego z kandydatów większości głosów? Rada adwokacka w Warszawie uchwaliła w dniu 4.VI. 1958 r. tymczasową instrukcję w sprawie trybu wybierania kierowników zespołów adwokackich. Instrukcja ta przewiduje, że jeśli w 3 kolejnych głosowaniach żaden z kandydatów nie osiągnie większości głosów, kierownika zespołu wyznacza rada adwokacka spośród zgłoszonych kandydatów. Powstają uzasadnione wątpliwości co do zgodności tej tymczasowej instrukcji z rozporządzeniem. W razie nieosiągnięcia przez żadnego z kandydatów zwykłej większości mimo 3 kolejnych głosowań należałoby kontynuować głosowanie, ewentualnie — zebranie odroczyć i dokonać wyboru na następnym zebraniu. Do czasu dokonania prawidłowego wyboru funkcje kierownika powinien pełnić dotychczasowy kierownik, a gdyby to było niemożliwe (np. w razie jego śmierci) — zastępca kierownika albo jeden z członków zespołu (§ 15).

2. Odwołanie kierownika zespołu lub jego zastępcy

W myśl art. 10 ust. 2 u.o u.a. poszczególni członkowie organów adwokatury mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał.

Wprawdzie kierownik zespołu nie jest organem adwokatury (art. 4 u.o u.a.), jednakże zasada powyższa ma zastosowanie również do kierownika zespołu i jego zastępcy, co wynika właśnie z § 9 ust. 1 lit. b.

Uchwała w sprawie odwołania kierownika przed upływem rocznej kadencji (§ 14) może zapaść tylko kwalifikowaną większością co najmniej 2/3 głosów obecnych na zebraniu członków zespołu (§ 10 ust. 2).

Odwołanie kierownika lub jego zastępcy nabiera mocy dopiero z chwilą uprawomocnienia się uchwały zespołu. Uchwała ta może być przedmiotem obrad rady adwokackiej bądź na skutek złożenia odwołania, bądź też z inicjatywy dziekana rady adwokackiej (§ 11 ust. 3). W razie powzięcia uchwały przez radę adwokacką przysługuje dalsze odwołanie do NRA. Kierownik zespołu lub jego zastępca, odwołany z tego stanowiska, pełni swe obowiązki do czasu wybrania nowego kierownika i zatwierdzenia tej uchwały przez radę adwokacką w trybie § 9 ust. 2 (analogia do art. 10 ust. 1 u.o u.a.).

W razie odwołania kierownika przez zebranie zespołu nie jest potrzebne zatwierdzenie tej uchwały przez radę adwokacką, gdyż w myśl § 9 ust. 2 zatwierdzenia takiego wymaga tylko uchwała w sprawie wyboru, a nie w sprawie odwołania.

Wydział Wykonawczy NRA, rozpatrując na posiedzeniu w dniu 13.XI. 1959 r. konkretną sprawę odwołania ze stanowiska kierownika zespołu, w uzasadnieniu swej uchwały wyraził następujący pogląd (zob. niniejszy numer „Palestry”, str. 92—93):

„Odwołanie kierownika zespołu przed upływem jego kadencji na mocy uchwały zespołu jest, jak wykazuje praktyka, zjawiskiem wyjątkowym. Toteż rady adwokackie powinny każde tego rodzaju wydarzenie badać ze szczególną wnikliwością nie tylko pod względem formalnym, ale i merytorycznym. Zmiana na stanowisku kierownika przed upływem kadencji nie z jego inicjatywy, lecz z inicjatywy zespołu, wskazuje bądź na takie przewiny kierownika, które uniemożliwiają mu dotrwanie do końca kadencji, bądź też na takie stosunki wewnętrzne lub takie braki organizacyjne zespołu, które wymagają wkroczenia w te sprawy rady adwokackiej jako władzy nadzorczej”.

Ponieważ w konkretnej rozpatrywanej przez NRA sprawie uchwała zebrania zespołu co do odwołania kierownika powzięta została w związku z wytykami, jakie czynił kierownik zespołu jednemu z członków zespołu, NRA wyjaśniła, co następuje:

„Z mocy § 14 ust. 3 rozp. Min. Spraw. z dnia 31 marca 1958 r. o zespołach adwokackich kierownik kieruje pracą zespołu; ponadto do obowiązków jego należy nadzór nad sposobem wykonywania zawodu przez członków zespołu, a tym samym obowiązek wskazywania zainteresowanemu dostrzeżonych uchybień. Reakcja na krytykę w formie wywołania uchwały odwołującej kierownika ze stanowiska nie może być uznana za zjawisko zdrowe. Tolerowanie tego rodzaju praktyk musiałoby doprowadzić, zwłaszcza w mniejszych

zespołach, do tego, że każdy kierownik korzystający z nadanych mu uprawnień byłby przez członków zespołu odwoływany, jako niewygodny”.

3. Kontrola działalności kierownika zespołu

Zebranie zespołu ma prawo kontrolować działalność kierownika zespołu przez żądanie od niego wyjaśnień i sprawozdań. W razie ujemnych wyników tej kontroli zebranie zespołu może odwołać kierownika zespołu przed upływem jego kadencji.

W szczególności kontrola zebrania zespołu wykonywana jest w drodze badania i zatwierdzania sprawozdań kierownika.

Jak często kierownik zespołu obowiązany jest składać sprawozdania ze swej działalności? Tymczasowy Regulamin Zespołów Adwokackich przewidywał w § 45, że kierownik zespołu ma obowiązek opracowywania miesięcznych sprawozdań, które podlegają zatwierdzeniu przez zebranie zespołu, a następnie przesyłane są do rady adwokackiej. Ten przepis o comiesięcznej sprawozdawczości był zbyt biurokratyczny i niezyciowy, dlatego też w praktyce nie był stosowany, zwłaszcza że potem sprawozdawczość zespołów uległa znacznym uproszczeniom. Wyżej wspomniany Tymczasowy Regulamin Zespołów Adwokackich przestał obowiązywać z dniem 26.IV.1958 r. (§ 30). Obecnie zatem sprawa ta, jeśli nie jest uregulowana uchwałami poszczególnych rad adwokackich, zależy od decyzji zebrania zespołu, które może ustalić, jakie sprawozdania i w jakich terminach powinny być składane zespołowi przez kierownika zespołu. Nie dotyczy to, oczywiście, normalnej sprawozdawczości składanej przez zespoły adwokackie radom adwokackim, co jest uregulowane odrębnymi przepisami.

W braku odpowiednich uchwał rad adwokackich lub zebrania zespołu — kierownik zespołu obowiązany jest złożyć na zebraniu zespołu co najmniej jedno sprawozdanie pod koniec swej kadencji. Sprawozdanie to powinno być rozpatrzone i ewentualnie zatwierdzone przez zebranie zespołu.

Z przysługującego zebraniu zespołu prawa do kontrolowania działalności kierownika zespołu wynika również prawo udzielania kierownikowi zaleceń i wskazówek co do sposobu załatwiania spraw leżących w jego kompetencji (§ 14). Wprowadzając zalecenia te nie będą miały charakteru bezwzględnie wiążącego i kierownik zespołu, działając w zakresie swoich uprawnień, może wydać zarządzenie sprzeczne z tymi zaleceniami, jednakże zebranie zespołu będzie mogło narzucić swą wolę bądź

przez rozpatrywanie odwołań od zarządzeń kierownika, bądź też przez odwołanie kierownika przed upływem jego kadencji.

4. Rozpoznawanie odwołań od zarządzeń kierownika

Przepisy rozporządzenia nie podają żadnych wskazówek co do terminu i trybu składania odwołań od zarządzeń kierownika. Należy przyjąć, że odwołania powinny być składane na piśmie w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia członka zespołu o zarządzeniu kierownika (analogia do terminu przewidzianego w § 11 ust. 2 oraz w art. 12 u.o u.a.).

Zebranie zespołu zatwierdza, zmienia lub uchyla zaskarżone zarządzenie kierownika zespołu (analogia do § 12 ust. 1).

Odwołanie od zarządzenia kierownika zespołu rozpatrywane jest na zebraniu zespołu, któremu w zasadzie przewodniczy tenże kierownik (§ 14 ust. 2). Wydaje się pożądane, aby podczas rozpatrywania takiego odwołania przewodnictwo na zebraniu było powierzone innemu członkowi zespołu.

5. Uchwalanie preliminarza budżetowego

Planowanie budżetu zespołów adwokackich uregulowane jest przez instrukcję w sprawie rachunkowości zespołów adwokackich. Instrukcja ta, uchwalona przez NRA, została zatwierdzona przez Ministra Sprawiedliwości i Ministra Finansów pismem z dnia 7.XII.1954 r. Nr A. 5042/54.

Według przepisów tej instrukcji okresem budżetowym jest rok kalendarzowy. Do przychodów zalicza się wpływy z tytułu wynagrodzenia za prowadzenie spraw, do wydatków zaś — koszty osobowe i rzeczowe ponoszone przy administrowaniu zespołem oraz amortyzacja środków trwałych otrzymanych przez zespoły do użytkowania od rad adwokackich. Nie podlegają budżetowaniu wpłaty klientów na poczet opłat sądowych, diet, kosztów podróży i innych kosztów, uiszczanych przez zespół na rachunek osób trzecich.

Preliminarz budżetowy uchwalany jest przez członków zespołu. Powinien on być złożony w 2 egzemplarzach do zatwierdzenia radzie adwokackiej najpóźniej na 6 tygodni przed nowym okresem budżetowym. Jeden z 2 złożonych egzemplarzy preliminarzy budżetowych rada adwokacka zwraca zespołowi wraz z decyzją rady. Preliminarz budżetowy uważa się za zatwierdzony, jeżeli rada adwokacka w ciągu 30 dni od chwili otrzymania preliminarza nie zgłosi zastrzeżeń (pkt 16 powołanej wyżej instrukcji w sprawie rachunkowości zespołów adwokackich).

Powstaje wątpliwość, czy powyższe przepisy dotyczące trybu i sposobu zatwierdzania przez radę adwokacką preliminarzy budżetowych zespo-

łów zachowały moc po wejściu w życie rozporządzenia w sprawie zespołów adwokackich. Mianowicie rozporządzenie to stwierdza, że tylko wybór kierownika zespołu i jego zastępcy wymaga zatwierdzenia przez radę adwokacką (§ 9 ust. 2), wszelkie zaś inne uchwały zespołu nie wymagają do swej prawomocności zatwierdzenia. Kontrola rady adwokackiej nad uchwałami zespołów adwokackich odbywa się bądź w trybie zaskarżenia uchwały przez członków zespołu, bądź też w trybie poddania pod rozpoznanie rady na wniosek dziekana (§ 11).

Należy dojść do wniosku, że przepisy instrukcji zachowują swą moc z tą zmianą, iż preliminarz budżetowy uważa się za prawomocny, jeśli dziekan w ciągu 14 dni od chwili otrzymania przez radę adwokacką preliminarza nie podda go rozpoznaniu przez radę adwokacką (dotychczas preliminarz uważało się za zatwierdzony, jeżeli w ciągu 30 dni od otrzymania go rada adwokacka nie zgłosiła zastrzeżeń).

6. Uchwalanie dodatkowych opłat na koszty zespołu

W zasadzie koszty administracyjne zespołu są pokrywane z przeznaczonej na ten cel części wpłat klientów (ryczałt na ogólne koszty własne zespołu). Jeżeli jednak wpłaty z tego tytułu nie są wystarczające, koszty administracyjne zespołu potracą się w ustalonym stosunku procentowym z wynagrodzenia wpłaconego do kasy zespołu (§ 28 ust. 1 i 2). Sprawa ta z reguły znajduje rozwiązanie w preliminarzu budżetowym zespołu, przewidując bowiem, że ryczałt na ogólne koszty własne zespołu nie wystarczy na pokrycie kosztów administracyjnych, zespół uchwała, iż dla uzupełnienia kwot potrzebnych na pokrycie kosztów będzie się potracać członkom zespołu pewien określony procent z osiągniętych wynagrodzeń adwokackich. Tak więc sprawa ta byłaby uregulowana uchwałą dotyczącą preliminarza budżetowego i nie wymagałaby oddzielnych, dodatkowych uchwał.

Może się zdarzyć, że w preliminarzu nie zostanie przewidziana potrzeba dodatkowych opłat na koszty zespołu, w rzeczywistości zaś (np. na skutek nieosiągnięcia preliminowanych wpływów) ryczałt na koszty ogólne, pobierany od klientów, okaże się niewystarczający. W tym wypadku, zgodnie z § 28 ust. 2, kwoty brakujące na pokrycie kosztów administracyjnych zespołu potracą się w ustalonym stosunku procentowym z wpłaconego przez klientów wynagrodzenia.

Przykład: zespół pobiera 20% na koszty ogólne zespołu, preliminarz zaś przewidywał, że kwota ta będzie dostateczna. W rzeczywistości koszty zespołu wynoszą 22%. Wówczas brakujące 2% będzie uzyskane za pomocą potrącenia odpowiedniej kwoty z sum wpłaconych przez klien-

tów zespołu na wynagrodzenie adwokackie. W rezultacie każdy z adwokatów uzyska wynagrodzenie zmniejszone o 2%.

Ponieważ taki sposób pokrywania kosztów administracyjnych jest ustalony przez § 28 ust. 2, nie zachodzi potrzeba podejmowania w tym względzie specjalnych uchwał przez zebranie, gdyż wystarczy tu decyzja samego kierownika zespołu. W dodatku wysokość tych dodatkowych opłat na koszty zespołu jest z reguły co miesiąc inna, gdyż zależy z jednej strony od wysokości wpływów, z drugiej zaś od wysokości wydatków, które nie są co miesiąc jednakowe. Byłoby rzeczą niepraktyczną i nie mającą uzasadnienia formalnego wymagać od zebrania zespołu comiesięcznego ustalania wysokości dodatkowych opłat na koszty zespołu. Jeśli zaś przewiduje się stałą potrzebę dodatkowych opłat nie uwzględnionych w preliminarzu budżetowym, to należy wówczas podjąć uchwałę o zmianie preliminarza.

Wreszcie jeśli chodzi o opłaty na koszty utrzymania zespołu uiszczane przez członków zespołu niezależnie od osiągniętych w zespole zarobków, to decyzja w sprawie pobierania i wysokości tej opłaty należy do rady adwokackiej, a nie do zebrania zespołu (§ 28 ust. 3).

W konkluzji dochodzi się do wniosku, że kwestia uchwalania dodatkowych opłat na koszty zespołu łączy się ściśle ze sprawą uchwalania preliminarza budżetowego zespołu i stanowi właściwie jeden i ten sam punkt kompetencji zebrania zespołu.

7. Zmiana składu osobowego, siedziby lub lokalu zespołu

A. Przyjęcie nowych członków. Zespół sam decyduje o zmianie swego składu osobowego, a więc również o przyjęciu nowych członków. Uchwała zespołu w tym przedmiocie wymaga większości co najmniej 2/3 głosów oddanych na zebraniu (§ 10 ust. 2).

Od uchwały zebrania zespołu w sprawie odmowy przyjęcia do zespołu przysługuje odwołanie również adwokatowi ubiegającemu się o przyjęcie (§ 11 ust. 2).

Organa adwokatury powinny szanować zasadę dobrowolności w kwestii składu osobowego zespołów, jednakże zasada ta musi ulec ograniczeniu wtedy, gdy sprzeciwia się ogólnej linii wytycznej przyświecającej pracy zespołowej. Wytyczną tą musi być ułatwienie adwokatowi, który chce pracować w zespole adwokackim, wstąpienie do zespołu; stanowisko przeciwne mogłoby być uzasadnione tylko zupełnie szczególnymi względami (uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z dnia 6.VI. 1958 r. — „Palestra” nr 10—11/1958, str. 90).

Przy decydowaniu o przyjęciu nowych członków zespołu należy mieć

na uwadze, że harmonijne współdziałanie członków zespołu jest podstawowym elementem funkcjonowania tego zespołu (por. „Palestra” nr 4/1959, str. 87).

Uchwała zespołu adwokackiego w sprawie przyjęcia nowych członków — podobnie jak wszystkie inne uchwały zespołu — jest wykonalna dopiero po uprawomocnieniu się (uchwała Wydziału Wykonawczego NRA z 24.X.1958 „Palestra” nr 1/1959, str. 89).

B. Skreślenie z listy członków zespołu. Zmiana składu osobowego nie wymaga uchwały w razie skreślenia członka zespołu z listy adwokatów lub wystąpienia z zespołu (§ 10 ust. 4).

Czy zespół może skreślić adwokata z listy członków wbrew jego woli (jeśli on sam nie zgłasza swego wystąpienia z zespołu)? W tym względzie przepisy rozporządzenia zawierają lukę.

Zasada dobrowolności zrzeszania się w zespoły oraz kompetencje zespołu do zmiany składu osobowego przemawiałyby za tym, żeby dopuścić możliwość skreślenia adwokata z listy członków zespołu. W szczególności może to mieć miejsce wtedy, gdy adwokat systematycznie uchyla się od wypełniania obowiązków ciążących na członkach zespołu (np. z reguły nie bierze udziału w zebraniach zespołu, nie przyjmuje interesantów w lokalu zespołu, w sposób rażący i nie usprawiedliwiony nie przestrzega godzin urzędowania w zespole, niewłaściwym swym zachowaniem się wysoce utrudnia pracę pozostałym członkom zespołu, narusza zasady koleżeństwa itp.).

Możliwość skreślenia z listy członków zespołu adwokatów, którzy w rażący sposób nie stosują się do zasad pracy zespołowej, byłaby niewątpliwie dodatkowym i ważnym czynnikiem podnoszącym dyscyplinę organizacyjną oraz wprowadzającym większy ład w stosunki zespołowe.

Jednakże uchwały takie, które mogłyby być podjęte tylko w nielicznych i specjalnie uzasadnionych wypadkach, wymagają podejmowania ich ze szczególną starannością, tym samym więc należałoby wymagać do ich powzięcia kwalifikowanej większości, takiej mianowicie, jak przy przyjmowaniu do zespołu nowego członka.

Tymczasem § 10 ust. 2 przewiduje kwalifikowaną większość głosów tylko dla kilku kategorii uchwał, m.i. uchwał w sprawie przyjęcia nowych członków. Uchwały w innych sprawach, prócz wskazanych w § 10 ust. 2, zapadają zwykłą większością głosów (§ 10 ust. 3). Można by zatem wyprowadzić stąd wniosek, że uchwały w sprawie skreślenia z listy członków zespołu podejmowane są zwykłą większością głosów. Byłby to jednak wniosek niesłuszny.

Bardziej uzasadnione wydaje się zapatrywanie, że rozporządzenie w ogóle zawiera lukę w sprawie skreślania członków zespołu wbrew ich woli i że wobec tego § 10 ust. 2, wyliczając uchwały wymagające kwalifikowanej większości głosów, również pominął sprawę skreślania z listy członków zespołu. Jeśli wolą ustawodawcy było to, żeby zmiany składu osobowego (przyjęcie nowych członków) miały za sobą większość 2/3 głosów, to tym samym uchwały w sprawie skreślenia członka zespołu także wymagają takiej większości.

Powyższe zagadnienie jest jednak sporne i nie zostało dotychczas wyjaśnione uchwałami NRA.

C. Zmiana siedziby zespołu. Ze względu na to, że członkami zespołu mogą być jedynie adwokaci mający siedzibę w siedzibie zespołu, zmiana siedziby zespołu (miejscowości, w której zespół urzęduje) będzie należeć do bardzo rzadkich wypadków, musiałaby się bowiem automatycznie łączyć ze zmianą siedziby członków zespołu. Nie można bowiem podjąć uchwały o zmianie siedziby zespołu z pozostawieniem dotychczasowej siedziby członków zespołu, odrębnej od nowej siedziby zespołu. Z tych przyczyn musiałyby być podjęte w jednym i tym samym czasie 2 uchwały: 1) uchwała rady adwokackiej wyrażająca zgodę na zmianę siedziby przez członków zespołu i 2) uchwała zebrania zespołu o zmianie siedziby zespołu podjęta kwalifikowaną większością 2/3 głosów (§ 10 ust. 2).

D. Zmiana lokalu zespołu. Zmiana lokalu zespołu w ramach tej samej siedziby (miejscowości) wymaga uchwały zebrania zespołu powziętej kwalifikowaną większością 2/3 głosów (§ 10 ust. 2).

Trzeba dodać, że w sprawie zmiany lokalu zespołu Wydział Wykonawczy NRA w uchwale z 26.X.1958 r. („Palestra” nr 1/59, str. 90) wyjaśnił, co następuje:

„Sprawa dysponowania lokalem biurowym zespołu adwokackiego jest zagadnieniem dotyczącym nie tylko tego zespołu, lecz również całej izby adwokackiej, odpowiedzialnej za właściwą gospodarkę powierzchnią użytkową przyznaną na potrzeby adwokatury. Dlatego zespół adwokacki (...) nie powinien być zrzekać się lokalu i oferować go osobie trzeciej, i to ze skutkiem natychmiastowym, bez porozumienia się co do tego z radą adwokacką lub choćby tylko z dziekanem”.

8. Rozwiązanie i likwidacja zespołu

Rozwiązanie zespołu następuje bądź na podstawie uchwały członków

zespołu, bądź na skutek uchwały rady adwokackiej (§ 32). Jeśli rada adwokacka zdecyduje o rozwiązaniu zespołu, uchwała rady po jej uprawomocnieniu się podlega wykonaniu bez potrzeby podejmowania przez zebranie zespołu specjalnej uchwały. Jeśli zaś zebranie zespołu samo zdecyduje o rozwiązaniu zespołu, nie ma wówczas potrzeby podejmowania oddzielnej uchwały w sprawie likwidacji zespołu, albowiem likwidacja jest nieuniknioną konsekwencją rozwiązania zespołu.

Z tego względu uznać należy, że użyte w § 9 ust. 1 pkt h sformułowanie „powzięcie uchwały w przedmiocie rozwiązania i likwidacji zespołu” nie jest dostatecznie ściśle i że wystarczyłoby sformułowanie „powzięcie uchwały w przedmiocie rozwiązania zespołu”. Za wnioskiem tym przemawia również treść § 10 ust. 2, który to przepis przewiduje kwalifikowaną większość do podjęcia uchwały o rozwiązaniu zespołu, nie wspominając nic o jego likwidacji.

9. Skracanie okresu wypowiedzenia członkostwa zespołu

Zgodnie z § 17 adwokat zamierzający wystąpić z zespołu powinien uprzednio zawiadomić o tym zespół oraz radę adwokacką co najmniej na 3 miesiące na koniec miesiąca kalendarzowego. Uchwałą zespołu okres ten może być skrócony.

10. Przyjmowanie i zwalnianie pracowników

Zastrzeżenie do wyłącznej kompetencji zebrania zespołu spraw przyjmowania i zwalniania personelu pomocniczego stanowi b. istotne ograniczenie działalności kierownika zespołu.

Jest rzeczą zrozumiałą, że kierownik zespołu, obowiązany do prowadzenia spraw gospodarczych i finansowych zespołu oraz do kierowania pracą personelu pomocniczego, jest osobą bezpośrednio zainteresowaną we właściwym doborze personelu biurowego. Ponadto sprawy dotyczące personelu, a zwłaszcza dotyczące rozwiązywania umów z winy pracowników, wymagają nieraz natychmiastowej decyzji (np. w razie zwolnienia pracownika za nadużycie lub kradzież). Rozpatrywanie tych spraw na zebraniu zespołu i konieczność oczekiwania na uprawomocnienie się uchwał zebrania zespołu mogłyby powodować szkodliwą zwłokę.

Dlatego też wydaje się, że rozwiązaniem mogących powstać tutaj trudności mogłoby być udzielenie przez zebranie zespołu jego kierownikowi upoważnienia do przyjmowania i zwalniania personelu pomocniczego w ramach istniejących etatów ustalonych budżetem. Oczywiście uchwalenie pełnomocnictwa będzie miało miejsce tylko wówczas, gdy zebranie zespołu uzna to za celowe i potrzebne.